

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «ЮХИМОВИЧ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF YUKHYMOVYCH v. UKRAINE)
(заява № 11464/12)

Стислий виклад рішення від 17 грудня 2021 року

Заявник є батьком чоловіка, який у березні 1999 року помер від вогнепальних поранень під час проведення працівниками міліції заходів із затримання стверджуваних вимагачів. Кримінальна справа за фактом перевищення влади працівниками міліції, що спричинило тяжкі наслідки, була порушена прокуратурою Львівської області в кінці березня 1999 року.

З 2001 до 2008 років справу передавали для організації досудового розслідування до прокуратури Закарпатської області, прокуратури Івано-Франківської області, а також до районних прокуратур Львівської та Івано-Франківської областей.

Прокуратури неодноразово виносили постанови про закриття кримінальної справи, які пізніше скасовувались національними судами у зв'язку із розбіжностями у доказах стосовно наявності у сина заявника пістолета на момент здійснення пострілів працівниками міліції, неможливістю встановлення всіх обставин справи, необхідністю проведення додаткових слідчих дій та судових експертиз, у зв'язку із наявністю процесуальних недоліків розслідування, невідповідністю у показаннях свідків тощо.

Станом на 13 березня 2018 року провадження ще тривало.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за статтею 2, пунктом 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на вбивство його сина представниками держави, а також на непроведення органами державної влади ефективного розслідування обставин його смерті.

Європейський суд дійшов висновку, що відповідні скарги мають розглядатися за статтею 2 Конвенції.

Розглядаючи скаргу щодо проведення неефективного розслідування обставин смерті сина заявника, Європейський суд зазначив, що тривалість розслідування, яка становить більше дев'ятнадцяти років, та неспроможність слідчих органів пояснити ключове питання розслідування, чи становив син заявника загрозу, яка могла б виправдати застосування сили, дають підстави дійти висновку, що було порушено процесуальний аспект статті 2 Конвенції.

Європейський суд вказав, що відсутність будь-яких документів щодо планування заходів міліції із затримання підозрюваних, суперечності у наявних матеріалах стосовно мети заходу та розбіжності у доказах стосовно наявності у сина заявника пістолета не дають Європейському суду можливості дійти висновку, що заходи із затримання були сплановані та проведені таким чином, щоб мінімізувати, наскільки це можливо, застосування сили зі смертельним наслідком та будь-який ризик для життя сина заявника. Оскільки не було доведено, що сила, яку застосували працівники міліції, була виправданою, не виходила за межі того, що було абсолютно необхідним, і була суворо пропорційною досягненню однієї або декількох цілей, передбачених пунктом 2 статті 2 Конвенції, Європейський суд констатував порушення матеріального аспекту статті 2 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* заяву прийнятною;

2. *Постановляє*, що було порушено процесуальний аспект статті 2 Конвенції;

3. *Постановляє*, що було порушено матеріальний аспект статті 2 Конвенції;

4. *Постановляє* одноголосно, що:

(а) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції держава-відповідач повинна сплатити заявнику такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 39 000 (тридцять дев'ять тисяч) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди;

(ii) 70 (сімдесят) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявнику, в якості компенсації судових та інших витрат;

(b)із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.»